

LEGALITATEA (LEGITIMITATEA) PRELUCRĂRII (art. 6)

- *Regulamentul (UE) 2016/679*

privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date

Dispozițiile alin. (1) stabilesc o serie de șase situații (expres și limitative) în care este posibilă realizarea unei prelucrări de date cu caracter personal. În acest context, precizăm faptul că noul cadru legislativ nu mai acordă o atenție specială consimțământului persoanei vizate, acesta fiind doar unul dintre cele șase situații expres prevăzute, care pot legitima o prelucrare de date cu caracter personal.

În acest context, semnalăm faptul că nici Directiva 95/46/CE nu acorda o atenție specială consimțământului, o astfel de situație fiind realizată de către legiuitorul român la momentul transpunerii prev. Regulamentul UE nr. 679/2016 (art.5 alin.(1)) acorda o atenție specială consimțământului persoanei vizate.

Cele șase situații care legitimează realizarea unei prelucrări, expres prevăzute, sunt:

a) persoana vizată și-a dat consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice;

b) prelucrarea este necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri ,la cererea persoanei vizate, înainte de încheierea unui contract;

c) prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale care îi revine operatorului;

d) prelucrarea este necesară pentru a proteja interesele vitale ale persoanei vizate sau ale altei persoane fizice;

e) prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul;

f) prelucrarea este necesară în scopul intereselor legitime urmărite de operator sau de o parte terță, cu excepția cazului în care prevalează interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate, care necesită protejarea datelor cu caracter personal, în special atunci când persoana vizată este un copil.

În ceea ce privește ultima dintre situațiile de legitimare a prelucrării datelor cu caracter personal (prevăzută la lit. f), precizăm faptul că aceasta nu se aplică în cazul prelucrării efectuate de autorități publice în îndeplinirea atribuțiilor lor. Explicația unei astfel de interdicții este legată de principiul atribuirii de competențe.

Astfel, autoritățile publice beneficiază de un grad înalt de specializare, abilitările și competențele unei astfel de entități fiind determinate în mod expres prin lege, precum și limitele care trebuie avute în vedere în exercitarea acestor abilitări. În aceste condiții, o autoritate publică, în exercitarea funcțiilor cu care a fost abilitată, nu poate identifica un interes legitim decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege. Într-o astfel de situație, dispozițiile lit. f) nu pot fi incidente, fiind, în schimb, aplicabile dispozițiile lit. c).

Mecanismul privind determinarea compatibilității scopurilor [art.6 alin.(4)]

Luând în considerare principiul limitării prelucrării potrivit scopului în care datele au

fost prelucrate¹, legiuitorul european, ținând cont de dificultățile apărute în aplicarea acestui principiu, a gândit un sistem care trebuie avut în vedere la determinarea compatibilității scopurilor în care se dorește ca datele să fie prelucrate ulterior (colectării) cu scopul în care au fost colectate.

Astfel, în cazul în care:

- prelucrarea în alt scop decât cel pentru care datele cu caracter personal au fost colectate,

- nu se bazează pe consimțământul persoanei vizate sau pe dreptul Uniunii sau dreptul intern,

- constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică pentru a proteja obiective legitime (expres prevăzute la art.23 alin. (1) din Regulament),

În cazul în care prelucrarea în alt scop decât cel pentru care datele cu caracter personal au fost colectate nu se bazează pe consimțământul persoanei vizate sau pe dreptul Uniunii sau dreptul intern, care constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică pentru a proteja obiectivele menționate la articolul 23 alineatul (1), operatorul, pentru a stabili dacă prelucrarea în alt scop este compatibilă cu scopul pentru care datele cu caracter personal au fost colectate inițial, ia în considerare, printre altele:

(a) orice legătură dintre scopurile în care datele cu caracter personal au fost colectate și scopurile prelucrării ulterioare preconizate;

(b) contextul în care datele cu caracter personal au fost colectate, în special în ceea ce privește relația dintre persoanele vizate și operator;

(c) natura datelor cu caracter personal, în special în cazul prelucrării unor categorii speciale de date cu caracter personal sau în cazul în care sunt prelucrate date cu caracter personal referitoare la condamnări penale și infracțiuni;

(d) posibilele consecințe asupra persoanelor vizate ale prelucrării ulterioare preconizate;

(e) existența unor garanții adecvate, care pot include criptarea sau pseudonimizarea.

CONSIMȚĂMÂNTUL PERSOANEI VIZATE - CONDIȚII (art.7)

Regulamentul (UE) 2016/679

privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date

În cazul în care prelucrarea se bazează pe consimțământ, operatorul trebuie să fie în măsură să demonstreze că persoana vizată și-a dat consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal.

În cazul în care consimțământul persoanei vizate este dat în contextul unei declarații scrise care se referă și la alte aspecte, cererea privind consimțământul trebuie să fie prezentată într-o formă care o diferențiază în mod clar de celelalte aspecte, într-o formă inteligibilă și ușor accesibilă, utilizând un limbaj clar și simplu. Nicio parte a respectivei declarații, care

¹ art.6 alin.(1) lit. b) din Regulament / art.4 alin.(1) lit. b) din Legea nr.677/2001

constituie o încălcare a dispozițiilor Regulamentului, nu este obligatorie.

Persoana vizată are dreptul să își retragă în orice moment consimțământul.

Retragerea consimțământului nu afectează legalitatea prelucrării efectuate pe baza consimțământului **înainte de retragerea acestuia**. Înainte de acordarea consimțământului, persoana vizată este informată cu privire la acest lucru. Retragerea consimțământului se face la fel de simplu ca acordarea acestuia.

Atunci când se evaluează dacă consimțământul este dat în mod liber, se ține seama cât mai mult de faptul că, printre altele, executarea unui contract, inclusiv **prestarea unui serviciu, este condiționată sau nu de consimțământul** cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal care nu este necesară pentru executarea acestui contract.

Reiterăm faptul că în situația autorităților publice, datorită faptului că acestea beneficiază de un înalt grad de specializare (abilitările acestora sunt expres prevăzute de lege), de regulă, o prelucrare a datelor cu caracter personal care vizează exercitarea funcțiilor cu care respectiva autoritate publică a fost investită nu se poate baza pe consimțământul persoanei vizate, ci pe existența unei dispoziții legale exprese.

De asemenea, precizăm faptul că prelucrarea datelor pe baza consimțământului persoanei vizate poate fi întâlnită în cazul autorităților publice în special în situațiile care se încadrează în categoria prelucrărilor **în scopuri administrative**², fără de care, însă, o instituție nu poate funcționa (gestionarea resurselor umane, gestiune economico-administrativă etc.).

Totuși, precizăm faptul că și în cazul acestor prelucrări (în scopuri administrative) există dispoziții legale expres care reglementează procedura care trebuie urmată.

Pe de altă parte, reiterăm situația prelucrărilor în situația cărora este incidentă o **stare de dependență** (un raport juridic preexistent care plasează persoana vizată într-o situație de inferioritate față de operatorul de date cu caracter personal). Într-o astfel de situație nu poate fi acceptată o prelucrare de date cu caracter personal bazată pe consimțământul persoanei vizate decât în situația în care este evident că prelucrarea a fost **în beneficiul persoanei vizate**. Trebuie avut în vedere faptul că, și într-o astfel de situație există reglementări exprese care stabilesc operațiunile de prelucrare (procedura). Spre exemplu, în situația gestiunii resurselor umane există dispoziții legale exprese care stabilesc procedura acordării concediului de odihnă, persoana vizată având doar inițiativa demarării procedurii expres prevăzute de actele normative în vigoare.

Categorii speciale de date (art. 9)

Se interzice prelucrarea de date cu caracter personal care dezvoltă:

- originea rasială sau etnică
- opiniile politice
- confesiunea religioasă
- convingerile filozofice
- apartenența la sindicate sau prelucrarea:
- de date genetice
- de date biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice
- de date privind sănătatea

² prelucrări care nu corespund scopurilor pentru care o autoritate publică a fost înființată

- de date privind viața sexuală sau orientarea sexuală.

Norma stabilește și situațiile (excepțiile) în care interdicția nu este aplicabilă. Prin raportare la cadrul legal existent, față de excepțiile existente, au fost introduse următoarele situații:

1. reglementarea expresă a imposibilității ridicării interdicției de prelucrare a datelor cu caracter personal speciale pe baza consimțământului persoanei vizate [alin.(2) lit. a)];

2. prelucrarea este necesară din motive de interes public major, în baza dreptului Uniunii sau a dreptului intern, care este proporțional cu obiectivul urmărit, respectă esența dreptului la protecția datelor și prevede măsuri corespunzătoare și specifice pentru protejarea drepturilor fundamentale și a intereselor persoanei vizate [alin.(2) lit. g)];

3. reglementarea posibilității prelucrării datelor cu caracter personal speciale dacă prelucrarea este necesară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice [alin.(2) lit. j)].

Semnalăm faptul că, în ceea ce privește datele biometrice³, **prelucrarea fotografiilor** nu ar trebui să fie considerată în mod sistematic ca fiind o prelucrare de categorii speciale de date cu caracter personal, întrucât fotografiile intră sub incidența definiției datelor biometrice doar în cazurile în care sunt prelucrate prin mijloace tehnice specifice care permit identificarea unică sau autentificarea unei persoane fizice.

În esență, derogarea de la interdicția privind prelucrarea categoriilor speciale de date trebuie:

1. să fie permisă doar în cazul în care dreptul Uniunii sau dreptul intern prevede în mod expres,

2. cu stabilirea unor garanții adecvate;

3. atunci când acest lucru se justifică din motive de interes public;

- în special în cazul prelucrării datelor cu caracter personal în domeniul legislației privind ocuparea forței de muncă, protecția socială, inclusiv pensiile, precum și în scopuri de securitate, supraveghere și alertă în materie de sănătate, pentru prevenirea sau controlul bolilor transmisibile și a altor amenințări grave la adresa sănătății;

- derogarea poate fi acordată în scopuri medicale, inclusiv sănătatea publică și gestionarea serviciilor de asistență medicală, în special în vederea asigurării calității și eficienței din punctul de vedere al costurilor ale procedurilor utilizate pentru soluționarea cererilor de prestații și servicii în cadrul sistemului de asigurări de sănătate;

- în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice;

- prelucrarea unor asemenea date cu caracter personal poate fi permisă, printr-o derogare, atunci când este necesară pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în justiție, indiferent dacă are loc în cadrul unei proceduri în fața unei instanțe sau în cadrul unei proceduri administrative sau a unei proceduri extrajudiciare;

- prelucrate doar în scopuri legate de sănătate atunci când este necesar pentru realizarea acestor scopuri în beneficiul persoanelor fizice și al societății în general, în special în contextul gestionării serviciilor și sistemelor de sănătate sau de asistență socială, inclusiv

³ potrivit considerentului 51 din Preambulul Regulamentului

prelucrarea acestor date de către autoritățile de management și de către autoritățile centrale naționale din domeniul sănătății în scopul controlului calității, furnizării de informații de gestiune și al supravegherii generale a sistemului de sănătate sau de asistență socială la nivel național și local, precum și în contextul asigurării continuității asistenței medicale sau sociale și a asistenței medicale transfrontaliere ori în scopuri de securitate, supraveghere și alertă în materie de sănătate ori în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice

Statele membre au posibilitatea de a menține sau de a introduce condiții suplimentare, inclusiv restricții, în ceea ce privește prelucrarea datelor genetice, a datelor biometrice sau a datelor privind sănătatea, fără a împiedica însă libera circulație a datelor cu caracter personal în cadrul Uniunii atunci când aceste condiții se aplică prelucrării transfrontaliere a unor astfel de date.

Precizăm faptul că situațiile derogatorii de la interdicția de prelucrare a categoriilor speciale de date cu caracter personal nu sunt aplicabile generic, tuturor categoriilor speciale de date, ci sunt aplicabile, specific, doar anumitor categoriilor sau situații expres prevăzute de lege.

RESPONSABIL PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL